

ปีที่ 5 ฉบับที่ 41 : 18 ตุลาคม 2545 <http://epid.moph.go.th/>

วิสัยทัศน์กองระบบวิทยา

“ศูนย์ความเชี่ยวชาญระดับสากลในด้านมาตรฐานงานระบบวิทยา ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภายใน
และนานาประเทศ สร้างองค์ความรู้และภูมิปัญญา ป้องกันโรค ภัย และส่งเสริมสุขภาพของประชาชน”

รายงาน

◆ ก้าวทันโรค	
- Chagas Disease	655
- สถานการณ์โรคไข้เลือดออก	658
◆ ข้อมูลรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรค	
ทางระบบวิทยาเร่งด่วน	659
ตัวดำเนินการที่ 41 (6- 12 ตุลาคม 2545)	
◆ แผนภูมิโรคไข้เลือดออก	665
◆ สรุปประจำวัน	667
(วันที่ 6 - 12 ตุลาคม 2545)	
◆ บันทึกท้ายบท	670

ทุกรายงานมีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวัง	
และการควบคุมป้องกันโรค	
โปรดช่วยกันตรวจสอบ จำนวนและความถูกต้อง	
และส่งให้ทันตามกำหนดเวลา	

โปรดส่งรายงานให้กองระบบวิทยา	
ภายในเช้าวันอังคาร	

สัปดาห์ที่ 41 ระหว่างวันที่ 6 – 12 ตุลาคม 2545

สรุปรายงานข้อมูลเฝ้าระวังโรคทางระบบวิทยาเร่งด่วน

ทันตามกำหนดเวลา

สัปดาห์นี้ **55** จังหวัด คิดเป็นร้อยละ **72.36**

ก้าวทันโรค

Chagas Disease

นายแพทย์สุริยะ คุหะรัตน์
กลุ่มพัฒนาระบบและมาตรฐานงานระบบวิทยา
สำนักระบบวิทยา กรมควบคุมโรค

อาการและการแสดง มี 3 ระยะของ
การติดเชื้อ ซึ่งแต่ละระยะจะมีอาการแตกต่างกัน ผู้ป่วย
บางรายติดเชื้อแต่ไม่มีอาการ

- ระยะเนื้บพลัน จะพบเพียงร้อยละ 1
โดยทั่วไปจะมีอาการ ได้นาน 4 - 8 สัปดาห์ ซึ่งผู้ป่วยส่วน
ใหญ่จะไม่ไปพบแพทย์ อาการที่เป็นลักษณะเด่นคือ
Roma's sign หมายถึง ตาบวมหางใจข้างหนึ่งหรือ
บริเวณที่ถูกแมลงกัด และอาการอื่นได้แก่ ไข้ ปวดเมื่อย
ตับโต ม้ามโต และต่อมน้ำเหลืองโต บางครั้งอาจมี ผื่น
เบื้องอาหาร ห้องเสีย และอาเจียน กรณีทารกและเด็กเล็ก
อาจมีอาการของสมองบวม ได้ ซึ่งจะทำให้เสียชีวิต

- ระยะกึ่งเรื้อรัง จะเริ่มเมื่อ 8 – 10 สัปดาห์หลังจากติดเชื้อ โดยผู้ป่วยไม่มีอาการ
  - ระยะเรื้อรัง พบระบماณ 1/3 ของผู้ที่ติดเชื้อ จะเริ่มมีอาการ 10 – 20 ปี หลังจากติดเชื้อ โดยอาจจะเกิดอาการที่รุนแรงกับหัวใจ เช่น หัวใจโต การเต้นของหัวใจผิดปกติ หัวใจวาย หรือหัวใจหยุดทำงาน และอาจเกิดกับระบบทางเดินอาหาร เช่น ลำไส้ขยายอันเนื่องมาจากการท้องผูกอย่างรุนแรง กลืนอาหารลำบาก
- ขนาดของปัลปุ่ห่า** คาดประมาณว่า แต่ละปีมีคนป่วย 16 – 18 ล้านคน และเสียชีวิต 50,000 คน
- เชื้อก่อโรค** เกิดจากเชื้อ *Trypamosoma cruzi*
- พาหะ** มวน (reduviid bug)

- เชื้อนี้จะเพิ่มจำนวนแล้วไปอยู่ในลำไส้ของมนุน และจะถูกขับถ่ายปนมา กับมูลของมนุน เมื่อบาดแพล หรือแพลจากแมลงกัด หรือต่า สมัผัสกับมูลของมนุนทำให้มีการติดเชื้อได้
- โดยการรับโลหิตหรือการเปลี่ยนถ่ายของผู้ที่ติดเชื้อ
- โดยการรับประทานอาหารที่ปนเปื้อนมูลของมนุน

การวินิจฉัย ตรวจเลือดหาเชื้อ *Trypanosoma cruzi* หรือ antibody

การป้องกัน ไม่มียาหรือวัคซีนป้องกัน

พื้นที่ที่มีโรคเป็นโรคประจำถิ่น ได้แก่ Argentina, Belize, Bolivia, Brazil, Chile, Colombia, Costa Rica, Ecuador, El Salvador, French Guiana, Guatemala, Guyana, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Suriname, Uruguay, and Venezuela

วงจรชีวิต

